

**АДМИНИСТРАТИВНО СПОРАЗУМЕНИЕ
ЗА ПРИЛАГАНЕ НА СПОГОДБАТА
МЕЖДУ ЧЕРНА ГОРА И РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЗА СОЦИАЛНА СИГУРНОСТ**

На основание чл. 27, ал. 1 от Спогодбата между Черна гора и Република България за социална сигурност, подписана в София, РБ на 01.02.2016 г. (оттук нататък „Спогодбата“), компетентните органи на Договарящите държави по чл. 1, ал. 1, т. 3 от Спогодбата се договориха за следното:

**ЧАСТ I
ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ**

**Определяне на понятията
Член 1**

Понятията, използвани в това Административно споразумение, имат значението, определено в чл. 1 от Спогодбата.

**Органи за връзка
Член 2**

(1) Органите за връзка съгласно чл. 26 от Спогодбата са:

В Черна гора:

– Министерствата, компетентни за правните разпоредби по чл. 2 от Спогодбата, които могат да прехвърлят компетенциите си като органи за връзка върху компетентни институции;

В Република България:

– Централно управление на Националната агенция за приходите – по отношение на част II от Спогодбата;

– Централно управление на Националната здравноосигурителна каса – по отношение на обезщетенията в натура;

– Националният осигурителен институт – по отношение на паричните обезщетения от държавното обществено осигуряване;

– Агенция за социално подпомагане – за семейните помощи за деца

(2) При прилагането на Спогодбата и на настоящото споразумение органите за връзка си сътрудничат, предоставят си взаимно правна и административна помощ и могат да се обръщат непосредствено към компетентните органи, институции и заинтересованите лица или към упълномощените от тях.

(3) Органите за връзка на двете Договарящи държави с цел изпълнение на задълженията, предвидени в Спогодбата и в настоящото споразумение, одобряват съответните двуезични формуляри.

Институции
Член 3

Институциите в съответствие с чл. 1, ал. 1, т. 5 от Спогодбата са:

В Черна гора:

1. За болест
 - Фонд за здравно осигуряване на Черна гора, Подгорица.
2. За старост, смърт и инвалидност
 - Фонд за пенсионно и инвалидно осигуряване на Черна гора, Подгорица.
3. Трудови злополуки и професионални заболявания
 - Фонд за здравно осигуряване на Черна гора, Подгорица;
 - Фонд за пенсионно и инвалидно осигуряване на Черна гора, Подгорица.
4. За безработица
 - Институт по трудова заетост на Черна гора, Подгорица.
5. За детски надбавки и майчинство
 - Центрове за социална работа.

В Република България:

- по отношение на част II от Спогодбата – Националната агенция за приходите;
- за паричните обезщетения при временна неработоспособност, майчинство, трудови злополуки и професионални заболявания, безработица, старост, инвалидност и смърт - Националният осигурителен институт;
- за медицинската помощ в обхвата на задължителното здравно осигуряване - Националната здравноосигурителна каса;
- за медицинските услуги извън обхвата на задължителното здравно осигуряване - Министерство на здравеопазването;
- за семейните помощи за деца. - Агенция за социално подпомагане.

ЧАСТ II
РАЗПОРЕДБИ ЗА ПРИЛОЖИМОТО ПРАВО

Прилагане на членове от 7 до 9 на Спогодбата
Член 4

(1) В случаите, предвидени в чл. 7, ал. 1, 2, 3 и 6, чл. 8, ал. 1 и 3, с изключение на членовете на семейството, и чл. 9 от Спогодбата, компетентната институция на Договарящата държава, чието законодателство се прилага, издава на одобрен двуезичен формуляр удостоверение за прилагане на това законодателство за определен период.

(2) По искане на наетото лице и работодателя или на самостоятелно заетото лице формулярът по ал. 1 на този член се издава от:

В Черна гора:

- компетентното организационно звено на Фонда за здравно осигуряване

В Република България:

- компетентното организационно звено на Национална агенция за приходите.

(3) Формулярът по ал. 1 на този член може да се издаде и за минал период.

(4) Институциите по ал. 2 от този член взаимно си предоставят копия от издадените формуляри.

ЧАСТ III
СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ГЛАВА I
Болест и майчинство

Приложение на чл. 10 от Спогодбата
Член 5

(1) С цел прилагане на чл. 10 от Спогодбата компетентните институции на Договарящите държави потвърждават на одобрен двуезичен формуляр осигурителните периоди, завършени съгласно прилаганото от тях законодателство.

(2) По искане на осигуреното лице или на институцията на другата Договаряща държава формулярът по ал. 1 на този член се издава от:

В Черна гора:

- компетентното организационно звено на Фонда за здравно осигуряване

В Република България:

- Националният осигурителен институт - за паричните обезщетения;
- компетентната регионална единица на Националната здравноосигурителна каса – за обезщетенията в натура.

(3) Формулярът по ал. 1 на този член може да се издаде и допълнително по искане на осигуреното лице или на институция на Договарящата държава, на чиято територия лицето има пребиваване или престой.

Обезщетения в натура

Член 6

(1) С цел упражняване право на здравна защита лицето по чл. 11 от Спогодбата е длъжно да подаде пред институцията по пребиваване или престой одобрен двуезичен формуляр за удостоверяване на правото на обезщетение в натура.

(2) Удостоверението по ал. 1 от този член се издава от:

В Черна гора:

- компетентното организационно звено на Фонда за здравно осигуряване

В Република България:

- компетентната регионална единица на Националната здравноосигурителна каса

(3) По изключение удостоверението по ал. 1 на този член може да се издаде допълнително по искане на институцията, предоставила обезщетението в натура. Към заявлението институцията прилага и наличната медицинска документация.

(4) Институциите взаимно се уведомяват чрез одобрен двуезичен формуляр за спирането или прекратяването на правата.

(5) В случай на установяване на необходимост от болнично лечение, институцията, която предоставя обезщетенията в натура по пребиваване или престой на лицето, е длъжна да уведоми незабавно за това компетентната институция с одобрения двуезичен формуляр.

(6) Съгласието за използване на протези, помощни средства и други здравни услуги с по-висока стойност по чл. 11, ал. 5 от Спогодбата се дава с одобрения двуезичен формуляр, когато стойността на тези услуги надвишава 500 евро, изразена в националната валута на Договарящата държава.

Обезщетения в натура за получатели на пенсия

Член 7

(1) С цел упражняване право на здравна защита от лица, получаващи пенсия по чл. 12, ал. 3 от Спогодбата, компетентната институция издава и предоставя на компетентната институция по пребиваване на получателя на пенсията одобрения двуезичен формуляр като доказателство за наличие на право на обезщетение в натура.

(2) С цел упражняване право на здравна защита от получател на пенсия по чл. 13, ал. 4 от Спогодбата, институцията по място на пребиваване предоставя копие от формуляра по ал. 1 на този член.

(3) Формулярът по ал. 1 на този член се издава от:

В Черна гора:

- компетентното организационно звено на Фонда за здравно осигуряване

В Република България:

- компетентната регионална единица на Националната здравноосигурителна каса.

Информация за размера на разходите

Член 8

При отклонение от предвидената процедура институцията по място на престой трябва да изпрати по искане на компетентната институция одобрен двуезичен формуляр с известие за размера на разходите за предоставените обезщетения.

Възстановяване на разходите

Член 9

(1) На всеки шест месеца институцията по мястото на пребиваване или престой на лицето подава заявление за възстановяване на разходите за предоставени обезщетения в натура до компетентната институция на другата Договаряща държава чрез:

В Черна гора:

- Фонда за здравно осигуряване

В Република България:

- Централно управление на Националната здравноосигурителна каса

(2) Компетентните институции на Договарящите държави възстановяват помежду си да последващите безспорни разходи, в срок от шест месеца от датата на получаване на иска за тези разходи.

(3) Компетентните институции на Договарящите държави могат да оспорят иска по алинея 1 на този член в срок от шест месеца от датата на получаване на иска.

(4) Ако институцията, предоставила обезщетението в натура не отговори на оспорването, направено в съответствие с алинея 3 на този член, в срок от шест месеца от датата на получаването, оспорването се счита за прието.

(5) Възстановяването на разходите за обезщетения в натура се извършва в EUR по вълутния курс в деня на изпращане на иска по алинея 1 от този член.

Потвърждаване на временна неработоспособност
Член 10

При настъпване на временна неработоспособност на територията на една от Договарящите държави институцията на тази Договаряща държава незабавно уведомява компетентната институция на другата Договаряща държава с одобрен двуезичен формуляр за срока на временната неработоспособност.

Изплащане на парични обезщетения
Член 11

Компетентната институция изплаща паричното обезщетение по чл. 14 от Спогодбата непосредствено на правоимащите лица.

ГЛАВА 2
Трудова злополука и професионална болест

Обезщетения в натура
Член 12

В случаите по член 16 от Спогодбата аналогично се прилагат членове 6, 7 и 9 от това споразумение, като за целта компетентната институция издава одобрен двуезичен формуляр.

Изплащане на парични обезщетения
Член 13

Компетентната институция изплаща парични обезщетения непосредствено на правоимащите лица.

ГЛАВА 3
Старост, инвалидност и смърт

Подаване на заявление
Член 14

Институцията на едната Договаряща държава приема заявления за обезщетение съгласно законодателството на другата Договаряща държава. Институцията на Договарящата държава, пред която е подадено заявлението за обезщетение, изисква от подателя на заявлението да приложи наличната документация, необходима на компетентната институция на другата Договаряща държава за обработка на заявлението, включително за осигурителните периоди, вида и местоработата, съответно извършването на дейността, както и данни за работодателя.

Обработка на заявлението и задвижване на процедурата
Член 15

(1) Компетентните институции са длъжни взаимно да се уведомяват за всяко заявление за обезщетение и за всички факти, имащи значение за упражняването на правото и за определяне размера на обезщетението, като удостоверяването на данните в одобрения двуезичен формуляр замества предоставянето на оригинална документация.

(2) Компетентните институции също така предоставят съответната оригинална документация или заверено фотокопие за осигурителните периоди, завършени в другата Договаряща държава, както и евентуално в трета държава.

(3) Чрез одобрения двуезичен формуляр компетентната институция, до която е подадено заявлението за обезщетение, удостоверява пред институцията на другата Договаряща държава осигурителните периоди, които се взимат предвид съгласно прилаганото от нея законодателство.

(4) За да се упражни право на основание инвалидност, се прилага одобрен двуезичен формуляр със заверено фотокопие на медицинската документация, въз основа на която е извършена оценката на инвалидността.

Уведомяване за приключване на процедурата по установяване на право на обезщетение
Член 16

Компетентните институции взаимно се уведомяват с одобрен двуезичен формуляр за приключване на процедурата по установяване на правото на обезщетение, при което се посочват:

1. в случай че се признава правото на обезщетение – видът и началото на обезщетението;
2. в случай на отказ да се признае право на обезщетение – видът и причината за отказа и
3. осигурителните периоди.

Информиране
Член 17

Компетентните институции взаимно се уведомяват за всички факти, с които разполагат, имащи отношение към обезщетението, по-конкретно за:

1. установяване на правото на обезщетение;
2. спиране и прекратяване на правото на обезщетение;
3. промяна в осигурителните периоди, включително потвърждаване на новите осигурителни периоди;
4. начало на трудово правоотношение или начало на извършване на дейност;
5. ново семейно положение на вдовица или вдовец;
6. преместване извън териториите на Договарящите държави;
7. промяна на адреса;
8. прекратяване на обучението на дете и
9. смърт на правоимащо лице.

Изплащане на парични обезщетения
Член 18

Компетентните институции изплащат парични обезщетения непосредствено на правоимащите лица, които са длъжни да представят декларация за живот:

- в Черна гора;

- всяка година, най-късно до края на април
- в България:
- съгласно националното законодателство

Обмен на статистически данни

Член 19

До края на март на текущата година органите за връзка си обменят статистически данни за броя на правоимащите лица според вида обезщетения и изплатените суми на територията на другата Договаряща държава за предходната година.

ГЛАВА 4 Безработица

Сумиране на осигурителните периоди

Член 20

С цел прилагане на чл. 24 от Спогодбата с одобрения двуезичен формуляр компетентните институции в Договарящите държави удостоверяват осигурителните периоди на подателя на заявлението, завършени според прилаганото от тях законодателство, както и периодите, през които е изплащано обезщетение за безработица.

ЧАСТ IV ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

Влизане в сила

Член 21

Това споразумение влиза в сила в деня на влизане в сила на Спогодбата.

Подписано в Подгорица на 22.01.2015 година, в два оригинални екземпляра на черногорски и български език, като и двата оригинала имат еднаква сила.

За компетентния орган на
Черна гора

За компетентния орган на
Република България